

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SŁOPNICE

I. Charakterystyka miejscowości.

1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Miejscowość Słopnice jest malowniczą górską wsią położoną w Karpatach, w Beskidzie Wyspowym.

Miejscowość Słopnice przynależy do gminy Słopnice – położonej w centralnej części powiatu limanowskiego - województwo małopolskie. Całą gminę Słopnice stanowi tylko jedna miejscowość Słopnice; „jedna miejscowość – jedna gmina”.

Miejscowość Słopnice od wschodu graniczy z miejscowością Stara Wieś (gmina Limanowa), od północnego-wschodu z miastem Limanowa, od północy z miejscowością Zamieście (gmina Tymbark), od zachodu z miejscowością Chyszówki (gmina Dobra), od południa z miejscowością Zalesie (gmina Kamienica).

Słopnice zajmują powierzchnię 56,8 km².

Miejscowość Słopnice (i gmina Słopnice) podzielona jest na pięć sołectw:

- a) sołectwo Nr I - tzw. *Słopnice Dolne Królewskie*,
- b) sołectwo Nr II - tzw. *Podmogielica*,
- c) sołectwo Nr III - tzw. *Słopnice Górne*,
- d) sołectwo Nr IV - tzw. *Granice*,
- e) sołectwo Nr V - tzw. *Słopnice Dolne Szlacheckie*.

Historycznie - miejscowość Słopnice podzielona była na dwie odrębne wsi:

- Słopnice Królewskie (lewobrzeżna część zlewni potoku Słopniczanka),
- Słopnice Szlacheckie (prawobrzeżna część zlewni potoku Słopniczanka).

W Słopnicach zamieszkuje 6158 osób (liczba osób zameldowanych na stałe na dzień 31.12.2007r.), z tego:

- w sołectwie Nr I – zamieszkuje 737 osób, co stanowi 28,21 %,
- w sołectwie Nr II – zamieszkuje 713 osób, co stanowi 11,58 %,
- w sołectwie Nr III – zamieszkuje 1398 osób, co stanowi 22,70 %,
- w sołectwie Nr IV – zamieszkuje 651 osób, co stanowi 10,57 %,
- w sołectwie Nr V – zamieszkuje 1659 osób, co stanowi 26,94 %.

Średnia gęstość zaludnienia 108,41 osoby na 1 km². Społeczność gminy jest stosunkowo młoda. Średni przyrost naturalny kształtuje się w granicach 8 ‰.

2. Historia miejscowości.

Pierwsza wzmianka o Słopnicach pochodzi z 1337 roku. Pomiędzy rokiem 1358 a 1373 król Kazimierz Wielki erygował tutaj parafię. Początkowa akcja osadnicza miała miejsce w dolnym biegu rzeki, ale później posuwano się z karczowaniem lasu coraz wyżej i powiększano wieś. Szczególnie intensywnie proces ten przebiegał podczas migracji pasterskich plemion z południa – w wieku XV i XVI. Do dzisiaj zachowały się nazwy świadczące o tym procesie, np. Zarębki, czy nazwy typowo wołoskie jak Koszar, Groń, Przysłop, Sarysz. Początkowo Słopnice były podzielone na dwie wsie: Królewskie (lewobrzeżna część potoku Słopniczanka) i Szlacheckie (część prawobrzeżna). W czasie I wojny światowej na terenie Słopnic przebywali żołnierze Legionów Polskich wraz z Józefem Piłsudskim, którzy stoczyli zwycięską bitwę na przełęczy Rydza Śmigłego z wojskami rosyjskimi. Okres II wojny światowej to lata walki z hitlerowskim okupantem, prowadzonej przez silne w Słopnicach oddziały partyzanckie, których schronieniem były lasy Mogielicy. Do dziś zachowały się symbole upamiętniające wydarzenia tamtego okresu. Administracyjna przynależność Słopnic wielokrotnie podlegała zmianie, ostatecznie 1 stycznia 1997 roku po odłączeniu się od Gminy Tymbark utworzono Gminę Słopnice.

3. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Zabudowa miejscowości Słopnice (a szczególnie sołectw Nr I, III i V) w większości skupia się wzdłuż doliny potoku Słopniczanka. Równolegle do potoku Słopniczanka biegnie droga główna Zamieście-Słopnice-Zalesie (raz po jednej, raz po drugiej stronie potoka).

Zabudowa w sołectwie nr II – *Podmogiela* w całości skupiona jest wzdłuż potoku Mogielica (dopływ Słopniczanki). Równolegle do potoka (raz po jednej, raz po drugiej jego stronie) biegnie droga gminna Mogielica.

Jedynie sołectwo Nr IV – *Granice* charakteryzuje się rozproszeniem zabudowy, rozrzuconej wzdłuż wzniesienia ciągnącego się pomiędzy potokiem Słopniczanka a potokiem Starowiejskim (we wsi Stara Wieś, gmina Limanowa).

Uwzględniając podział historyczny Słopnic na część Szlachecką i część Królewską zauważyć można:

- w Słopnicach Królewskich (lewobrzeżna część potoku Słopniczanka, sołectwo Nr I, II i połowa sołectwa Nr III) zabudowa jest bardziej zwarta i skupiona wzdłuż potoku Słopniczanka i Mogielica. Zaznacza się wyraźnie „pas zabudowany” przy potoku i drodze, pas pól uprawnych i pas lasów od strony zachodniej miejscowości.
- w Słopnicach Szlacheckich (sołectwo Nr V, IV i połowa sołectwa Nr III, prawobrzeżna część zlewni potoku Mogielica) ogólnie wyróżnić można „pas zabudowany” – po prawej stronie potoku i drogi oraz pas „pól uprawnych, zabudowy i lasów”.

Budynki, domy w Słopnicach skupione są po kilka sztuk (od jednego do kilkunastu) w skupiska zwane „osiedlami”. Każde z osiedli ma swoją własną nazwę. Takich skupisk – osiedli jest w Słopnicach około 120.

Miejscowość Słopnice zlokalizowana jest w większości w dolinie potoku Słopniczanka (wraz z jej dopływami; potokiem Mogielica i potokiem Czarna Rzeka). W przestrzeni pionowej nad miejscowością górują od strony zachodniej masywy Łopienia i Mogielicy, od południa góra Zapowiednica i Cichoń. Wewnątrz miejscowości wyróżniają się zalesione wzniesienia Świerczka i Dzielca oraz niezalesione wzniesienia tzw. „Dzioly”: Górki, Granice, Miłkowskie i Folwark.

Do przestrzeni przeznaczonych do użytku wspólnego zaliczyć można drogę główną Zamieście-Słopnice-Zalesie, drogę przy „centrum handlowym” w Słopnicach Dolnych. Inne miejsca wspólnie użytkowane to: plac przy budynku Urzędu Gminy, place przy kościołach parafii rzymsko-katolickich, tereny przy szkołach podstawowych i gimnazjum.

W przestrzeni poziomej Słopnic wyróżnić można centrum miejscowości w Słopnicach Dolnych - obszar z bardziej skoncentrowaną zabudową, z kościołem, centrum handlowym, szkołą podstawową, budynkiem Urzędu Gminy.

Wyróżnić też można „małe centra”:

- Podmogielicą (sołectwo nr II) – obszar ze szkołą podstawową, sklepem i kaplicą parafii rzymsko-katolickiej,
- w Słopnicach Górnych (sołectwo nr III) – obszar na którym znajduje się szkoła podstawowa, kościół, remiza OSP i sklep.

Elementy charakterystyczne dla miejscowości Słopnice: brak.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Zasoby to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

1. Zasoby przyrodnicze.

Miejscowość Słopnice leży w centralnej części Beskidu Wyspowego, w kotlinie utworzonej przez masywy Mogielicy, Łopienia, Cichonia i Ostrej. Specyficzną cechą krajobrazową Beskidu Wyspowego jest występowanie odosobnionych, kopulastych gór, wznoszących się ponad poziom zrównania śródgórskiego. Zbocza i wierzchowiny są zalesione, natomiast poziom śródgórski w większości zajęty jest pod uprawy i zabudowę. Rzędne wysokościowe wahają się od około 410 m.n.p.m. (dolina Słopniczanki na granicy z Zamieściem) do 1170 m.n.p.m. – przyszczytowe partie Mogielicy.

Klimat ma charakter przejściowy, na który istotnie wpływa wysokość nad poziomem morza i ekspozycja. Wraz ze wzrostem wysokości spada temperatura i wzrasta ilość opadów.

Ogólnie w Słopnicach:

- klimat nie jest korzystny dla produkcji rolniczej, a szczególnie dla sadownictwa,
- warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi turystyki i wypoczynku ludzi różnego wieku i zawodu oraz wypoczynku i rehabilitacji dzieci,
- na północnym stoku masywu Mogielicy panuje długi okres zalegania pokrywy śnieżnej, co stwarza korzystne możliwości do rozwoju turystyki narciarskiej.

Charakterystyka szaty roślinnej. Na terenie Słopnic występują generalnie dwa piętra roślinne: pogórze i regiel dolny (szczątkowy regiel górny na szczycie góry Mogielica).

Szata roślinna jest uboga pod względem florystycznym. Najciekawsze grupy roślinności związane

są z buczyną karpacką. Liczne są żywce, parzydło leśne, śnieżyczka przebiśnieg, miesięcznica trwała, czosnek niedźwiedzi, kostrzewa górska, paprotnik Brauna. Flora łąkowa najliczniej związana jest ze świeżymi i wilgotnymi terenami łąk naturalnych: storczyki, mieczyk dachówkowaty, oman wierzbolistny, trzęślica modra. Gatunki wodne występują w zakolach potoków, na ich brzegach, w rowach i młakach.

Gatunki rzadkie, zagrożone i chronione to np. wawrzynek wilczelyko, bluszcz pospolity, skrzyp olbrzymi, widłaki, orlik pospolity, parzydło leśne, goryczki, dziewięsiś, storczyki.

Zwarta roślinność naturalna zachowała się w postaci dużych kompleksów leśnych masywu Łopienia, Mogielicy i sąsiadujących z nimi mniejszych wzniesień górskich, należących do regla dolnego (wyższe położenia, strome, trudno dostępne stoki i doliny). W piętrze pogórza lasy zajmują niewielkie powierzchnie w dolinach potoków i przyległych do nich terenach. Największe powierzchnie w zbiorowiskach regla dolnego zajmują buczyny z głównym udziałem lasotwórczym jakim jest buk. Nierzadko buczynę zastępują lasy jodłowe, świerkowo-jodłowe. Lasy pogórza to mieszane drzewostany sosny, dębu, jodły i buka zaliczane do grądu wysokiego. W terenach przypotokowych występują łągi wierzbowo-olszynowe z domieszką jesionu i innych gatunków, ograniczone raczej do zadrzewień niż lasów.

Lasy zajmują znaczną część powierzchni Słopnic – 2470 ha co stanowi 43,5% obszaru. Z tego powierzchnia Lasów Państwowych wynosi 1181 ha.

Świat zwierzęcy. Szacuje się że na obszarze gminy Słopnice bytuje około 90 gatunków ptaków, a wśród nich rzadkie gatunki jak: bocian czarny, puchacz, ptaki drapieżne oraz około 30 gatunków ssaków, w tym w rejonie Łopienia 5 do 6 gatunków nietoperzy. Do gatunków rzadkich można zaliczyć: rzesorka, zembielka, popielicę, wilka, rysia. Większe ssaki: sarny, jelenie, dziki, a także żbiki, wilki. Z płazów i gadów wymienić należy przede wszystkim traszkę karpacką, traszkę górską oraz salamandrę plamistą. Z ryb; brzana karpacka i lipień.

Występujące formy ochrony przyrody:

- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje prawie całą miejscowość za, wyjątkiem jej części północno-wschodniej.
- Obszar Natura 2000 „Ostoja Gorczańska” – obejmuje południowo-zachodnie stoki góry Mogielica (264,33 ha Lasów Państwowych na terenie gminy).

Słopnice prawie w całości położone są w zlewni potoku Słopniczanka. Granice zlewni w znacznym stopniu pokrywają się z granicami administracyjnymi. Potok Słopniczanka jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Łososina, wpadającej do Dunajca, a ten do Wisły. Potok posiada liczne prawobrzeżne i lewobrzeżne dopływy, z których największym jest potok Czarna Rzeka i Mogielica. Charakterystycznymi cechami potoków górskich są duże spadki, gwałtowna zmienność wielkości przepływów, krótkookresowość wezbrań, dominacja erozji nad akumulacją. Występujące ciekі wodne stanowią zagrożenie powodziowe.

Otwarte zbiorniki wodne nie występują. Zbiorników wód podziemnych również brak. Warunki hydrogeologiczne są niekorzystne dla występowania wód podziemnych.

Podłoże geologiczne zbudowane jest z fliszu karpackiego (układ naprzemianległych warstw piaskowców i łupków). Charakterystyczną cechą fliszu jest zmienna odporność skał na wietrzenie. Grzbiety górskie budują odporniejsze na wietrzenie piaskowce, doliny rzeczne mniej odporne łupki. Zbocza gór i wzniesień przykryte są warstwą glin, rumoszy i zwietrzelin gliniastych o zmiennej miąższości, uzależnionej głównie od kąta nachylenia zbocza. Doliny potoków wypełniają utwory akumulacji rzecznej: otoczaki, żwiry, piaski, przykryte warstwą mad gliniastych.

Występujące gleby powstały ze zwietrzeliny osadów fliszowych. Pod względem typologicznym są to gleby brunatne wyługowane i kwaśne lub bielcowe i pseudobielcowe. W dolinach cieków występują mady średnie lub ciężkie. Największą pod względem obszarowym powierzchnię zajmują gleby brunatne wyługowane i kwaśne, następnie gleby brunatne, bielcowe i pseudobielcowe, mady. Skład mechaniczny: gliny ciężkie i średnie, utwory pyłowe. Wśród użytków rolnych przeważają gleby V (49%) i VI (22%) klasy bonitacyjnej. Gleby urodzajniejsze IV klasy (29%), występują w dnie doliny Słopniczanki oraz na stokach łagodniejszych i niżej położonych pogórzy. Na pozostałym obszarze występują gleby mało urodzajne, silnie szkieletowe, o niskiej wartości produkcyjnej, zaliczane do glin średnich i ciężkich. Należą one do kompleksu zbożowego górskiego lub owsiano-pastewnego górskiego, owsiano-zbożowego górskiego.

Występujące w Słopnicach zasoby naturalne to złoża gazu ziemnego i ropy naftowej – będące już na wyczerpaniu.

2. Dziedzictwo kulturowe.

Na dziedzictwo kulturowe Słopnic składają się:

1) Zabytki. Wykaz zabytkowych obiektów na terenie gminy wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych:

- Dwór wybudowany w I połowie XIX wieku w stylu klasycystycznym (nr wpisu do rejestru zabytków A-299/82 NS). W czasie wojny w budynkach dworskich urządzono szpital dla chorych i przywiezionych tu z obozu w Pruszkowie. Leczyli się w nim także partyzanci oraz miejscowa ludność.
- Wokół dworu rozpościera się dworski ogród krajobrazowy z XVIII/XIX wieku z przeszło 300 – letnimi okazami dębów, lip, jesionów (nr wpisu do rejestru zabytków A-750/94 NS).

2) Obiekty mające wartość zabytkową:

- kościół Św. Andrzeja Apostoła - drewniany, wzniesiony w latach 1774-1776, znajdujący się w Słopnicach Dolnych. Konsekwrowany przez biskupa Franciszka Potkańskiego w 1776 roku. Na uwagę zasługuje pochodzący z 1637 roku obraz „Święta rozmowa” oraz zabytkowy skarbiec i moździerz.
- przydrożne kaplice;
 - na Zaświerczu,
 - w osiedlu „Sroki” pod wezwaniem Św. Trójcy,
 - w osiedlu „Piechoty” pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej.

3) Miejsca i przedmioty kultu:

- kościół pw. Św. Andrzeja Apostoła parafii rzymsko-katolickiej w Słopnicach Dolnych,
- kaplica dojazdowa Pod Mogielicą pw. Ducha Świętego (parafii rzymsko-katolickiej w Słopnicach Dolnych),
- kościół pw. M.B.Częstochowskiej parafii rzymsko-katolickiej w Słopnicach Górnych.

4) Święta, odpusty, pielgrzymki:

- „Zielone Świętki” – zesłanie Ducha Świętego (kaplica Pod Mogielicą),
- 1 niedziela sierpnia - Matki Boskiej Anielskiej (parafia w Słopnicach Dolnych),
- niedziela około 26 sierpnia – Matki Boskiej Częstochowskiej (parafia w Słopnicach Górnych),

- druga połowa września – piesza pielgrzymka do Bazyliki Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej,
- 30 listopada – Andrzeja Apostoła (parafia w Słopnicach Dolnych)

5) Tradycje, obrzędy, gwara:

- Tradycje mieszkańców miejscowości Słopnice to tradycje polskiej, góralskiej wsi katolickiej, związane przede wszystkim ze świętami kościelnymi (kolędnicy, „psoty” w poniedziałek wielkanocny).
- Gwara mieszkańców Słopnic to gwara góralska.

6) Legendy, podania i fakty historyczne:

brak

7) Ważne postacie historyczne:

W 1815 roku urodził się w Słopnicach Jan Kanty Andrusikiewicz – jeden z przywódców Powstania Choczołowskiego.

8) Specyficzne nazwy:

- Do specyficznych nazw zaliczyć można nazwy osiedli np. Pyrcówka, Snoza, Czeczotki, Do Boculi, Do Szczęcha, Dzieleńskówka, Dylągówka, Jochymówka, Jonówka, Kadele, Kormony, Koprowina, Mastalerze, Mordaszkie, Przysłop, Pyrdoły, Rojki.

3. Obiekty i tereny.

Pod względem użytkowania ziemi obszar miejscowości Słopnice jest obszarem rolnym. Powierzchnia terenu użytkowana jest pod zabudowę mieszkaniową, transport (drogi), produkcję rolną i leśną.

Brak jest terenów ogólnodostępnych przeznaczonych do wypoczynku: park, rynek.

W celu ułatwienia kontaktu z przyrodą wyznaczono:

1) wyznaczono szlaki turystyczne przez najbardziej atrakcyjne miejsca widokowe:

- żółty - prowadzący od Tymbarku zboczem Łopienia na szczyt Mogielicy,
- zielony - biegnie od Dobrej przez szczyt Łopienia, Przełęcz Rydza Śmigłego, Mogielicę, Przełęcz Słopnicką i Ostrą,
- niebieski - z Jurkowa, Chyszówki na Mogielicę i dalej na Białe i Szczawę,

2) dla miłośników rowerów górskich wyznaczono ścieżki rowerowe, które charakteryzują się pięknymi i malowniczymi widokami,

3) w roku 2003 wyznaczono Papieski Szlak Turystyczny, który rozpoczyna się w Rabce Zdroju i biegnie dalej przez min. Przełęcz Marszałka Polski Edwarda Rydza – Śmigłego i Mogielicę – Jasień – Kobylkę – Ostrą – do Mszany Dolnej,

4) w przysiółku Zaświercze wyznaczono edukacyjną ścieżkę przyrodniczo – krajoznawczą, która ukazuje bogactwo przyrody, ciekawostki przyrodnicze, krajoznawcze oraz z dziedziny miejscowej kultury. Jest to również doskonała ścieżka rekreacyjna,

5) w rejonie góry Cichoń znajduje się ścieżka przyrodniczo-leśna „Ostra”.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Słopnice ustalono następujące przeznaczenie terenów – gruntów w miejscowości Słopnice;

- 1) Tereny zabudowy mieszkaniowej;
 - a) tereny centrum mieszkalno-usługowego – przeznaczone pod rozwój budownictwa mieszkaniowego połączonego z usługami,
 - b) tereny zabudowy mieszkaniowej – przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe z dopuszczeniem nieuciążliwej działalności gospodarczej,
 - c) tereny zabudowy rekreacyjnej – pod budownictwo rekreacyjne.
- 2) Tereny zabudowy usługowej;
 - a) tereny koncentracji usług centrotwórczych – obiekty użyteczności publicznej,
 - b) tereny usług oświaty – otoczenie istniejących szkół podstawowych i gimnazjum,
 - c) tereny usług kultury – otoczenie budynków parafii rzymsko-katolickich,
 - d) tereny usług zdrowia – otoczenie budynku Ośrodka Zdrowia,
 - e) tereny usług komercyjnych – przeznaczone pod rozwój rzemiosła, handlu, gastronomii itp.,
 - f) tereny dla realizacji obiektów i urządzeń związanych z hydroterapią, profilaktyką i rekreacją,
 - g) tereny usług turystyki i rekreacji, tereny realizacji urządzeń sportu i rekreacji przyrodnej - hotele, gastronomia, pola campingowe, baseny, ścieżki zdrowia, boiska do gier i parkingi,
 - h) tereny usług sportu i rekreacji – boisko sportowe.
- 3) Tereny użytkowane rolniczo;
 - a) tereny o przeznaczeniu rolniczym,
 - b) tereny proponowane do zalesień i zadrzewień,
 - c) tereny wskazane dla realizacji urządzeń związanych z rozwojem sportów zimowych wraz z usługami towarzyszącymi – planowana budowa zespołu narciarsko-rekreacyjnego „Mogielica”.
- 4) Tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej - obiektów produkcyjnych, składów, magazynów.
- 5) Tereny zieleni i wód; tereny wód otwartych, tereny leśne, tereny zadrzewione, teren zabytkowego ogrodu dworskiego, tereny cmentarzy.
- 6) Tereny komunikacji; drogi powiatowe, drogi gminne, parkingi.
- 7) Tereny infrastruktury technicznej; elektroenergetyka, gazownictwo, tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę, teren zarezerwowany na budowę małego zbiornika retencyjnego, teren zarezerwowany pod budowę zbiorowej oczyszczalni ścieków, teren składowiska odpadów komunalnych, tereny urządzeń łączności.

4. Infrastruktura społeczna.

Infrastrukturę społeczną w Słopnicach tworzą następujące obiekty:

- Urząd Gminy w Słopnicach (Wójt Gminy Słopnice, Rada Gminy Słopnice).

Gminę Słopnice utworzono od dnia 1 stycznia 1997 roku (po odłączeniu jej od Gminy Tymbark). Urząd Gminy w Słopnicach uruchomiono z dniem 5 maja 1997 roku. Upřednio w latach 1952 do 1972 roku w Słopnicach funkcjonowała Gromadzka Rada Narodowa.
- Przy Urzędzie Gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Słopnicach im. Jana Andrusiewicza,
- Filia Szkoły Podstawowej Nr 1 Słopnice-Granice im. Marii Konopnickiej,
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II. Przy zespole funkcjonuje Przedszkole.
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Henryka Dąbrowskiego,

- Gimnazjum w Słopnicach im. Adama Mickiewicza,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Słopnicach.
- Kościół parafialny parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Słopnicach Dolnych. Kościół zlokalizowany jest w centrum wsi Słopnice. Drewniana świątynia została wzniesiona w latach 1774- 1776, staraniem ks. Jana Zwiernikiewicza. Ze względu na to, że kościół został wzniesiony w wieku XVIII zaliczany jest do najstarszych i najważniejszych zabytków architektury Słopnic. Wnętrze kościoła zdobi ołtarz główny, na którym znajduje się obraz „Święta rozmowa” pochodzący z 1637 roku oraz dwa ołtarze boczne. Oprócz tego szczególną uwagę zwraca także Ambona oraz Chrzcielnica.
- Kaplica dojazdowa *Pod Mogielicą* pw. Ducha Świętego (parafia Słopnice Dolne). Świątynię tą wybudowano dzięki staraniom ks. proboszcza Stanisława Krzywonośa, a także dzięki pracowitości i ofiarności mieszkańców sołectwa Podmogielica. Kaplicę wybudowano w 1998 roku. Wnętrze kaplicy zdobi obraz przedstawiający Chrzest Pana Jezusa w Jordanie. Wykonawcą tego dzieła jest artystka Maria Potrzebowska z Nowego Sącza. W kaplicy tej liturgia mszy św. sprawowana jest. głównie w niedziele i święta.
- Kościół parafii pw. M.B. Częstochowskiej w Słopnicach Górnych. Kościół wraz z cmentarzem znajduje się w osiedlu Karczówka. Budowę nowego kościoła rozpoczęto w 1981 roku. Wcześniej msze św. sprawowano w Kaplicy pw. Matki Bożej Anielskiej znajdującej się w osiedlu Piechoty. Kościół został zbudowany staraniem pierwszego proboszcza parafii Słopnice Górne – ks. Jana Orłofa. W 1984 roku nastąpiło już przeniesienie w uroczystej procesji Najświętszego Sakramentu z drewnianej kaplicy do nowego kościoła, a 2 grudnia tego samego roku ks. bp ordynariusz Jerzy Ablewicz poświęcił nowy kościół i dwa dzwony „Maryja”, i „Stanisław”. Prace wykończeniowo-upiększające przy kościele i jego otoczeniu prowadzone są do tej pory.

5. Infrastruktura techniczna.

Infrastrukturę techniczną w Słopnicach stanowią:

- 1) Drogi. Na terenie Słopnic występują trzy rodzaje dróg: powiatowe, gminne i wewnętrzne, prywatne.
Drogi powiatowe to droga Zamieście-Słopnice-Zalesie i droga Słopnice-Zaświercze o łącznej długości 17 km.
Długość dróg gminnych i wewnętrznych wynosi około 236 km, z tego o nawierzchni asfaltowej 76 km.
W sumie liczba km dróg w Słopnicach z nawierzchnią bitumiczną - 93 km.
Słopnice posiadają bezpośrednie połączenia komunikacyjne (PKS, BUS) z miastem Limanowa (10 km) oraz stolicą województwa małopolskiego - Krakowem (78 km).
- 2) Sieci energetyczne. Energia elektryczna do Słopnic dostarczana jest linią 15 kV od stacji „Łososina” w Łososinie Górnej. Linia 110 kV nie przebiega przez teren Słopnic i nie jest planowana do budowy.
- 3) Sieci gazowe. Wieś Słopnice jest zgazyfikowana w 80% - w oparciu o gazociąg wysokopięny Wiśnicz-Łąka-Słopnice (poprzez stację redukcyjno-pomiarową zlokalizowaną na terenie Słopnic). Przewidziana jest realizacja nowego gazociągu Słopnice-Krościenko.

- 4) Sieci telefoniczne. Połączenia telefoniczne realizuje centrala cyfrowa w Słopnicach. Łączność radiowo-telewizyjna zapewniana jest przez stację przemiennikową w Limanowej oraz w Podłopieniu (gmina Tymbark).
- 5) Sieci wodociągowe. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę pitną zapewnia:
- wodociąg Spółki Wodociągowej „Słopniczanka” zaopatrujący w wodę 200 budynków w sołectwie nr I i V (wodociąg grawitacyjny, ujęcie wody podziemne),
 - wodociąg gminny Gminy Słopnice zaopatrujący w wodę 400 budynków w sołectwie Nr I, III, IV i V. Wodociąg gminny jest wodociągiem grawitacyjnym; w wodę zaopatrywany jest z ujęcia powierzchniowego na potoku Mogielica .
- 6) Gospodarka odpadami. W sołectwie nr IV – *Granice* zlokalizowane jest składowisko odpadów komunalnych, obsługujące gminę Słopnice, Tymbark i miasto Limanowa. Wysypisko to administrowane jest przez miasto Limanowa. Odpady zbierane są w sposób „workowy”.
- 7) Gospodarka wodno-ściekowa. W Słopnicach brak jest oczyszczalni ścieków komunalnych i kanalizacji sanitarnej. Gmina Słopnice posiada pozwolenie budowlane na budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej – jednak z uwagi na brak środków finansowych na ten cel do tej pory nie przystąpiła do ich realizacji.

6. Gospodarka i rolnictwo.

Na terenie wsi Słopnice głównym pracodawcą jest sektor prywatny, natomiast sektor publiczny stanowi niewielki procent.

Podmioty działalności gospodarczej, zarejestrowane w Urzędzie Gminy w Słopnicach, wg działów:

budownictwo	handel	transport	usługi	rolnictwo, leśnictwo	gastronomia, agroturystyka	Razem
111	31	27	36	4	7	216

Miejscowość Słopnice pod względem użytkowania ziemi jest obszarem rolno-leśnym.

Szacunkowe –zagospodarowanie gruntów prezentuje się następująco (w ha):

Grupy użytkowników	Ogólna powierzchnia	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gospodarstwa indywidualne	4367	2996	1 298	40	1417	241	1289	82
Pozostała powierzchnia	1313	13	3	0	5	5	1181	119
Ogółem powierzchnia	5680	3009	1301 *	40	1422	246	2470	201
%	100		22,90	0,70	25,03	4,33	43,49	3,54

* Na około połowie części gruntów ornych – trawy polowe

Rolnictwo w Słopnicach charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.

Struktura zasiewów w gminie w ha - wg spisu rolnego 2002

Zasiewy ogółem	Pszenica ozima	Pszenica jara	żyto	Jęczmień ozimy	Jęczmień jary	Owies	Pszenżyto ozime	Pszenżyto jare	Mieszanki zbożowe	Ziemniaki
945	312	3	36	9	38	224	52	4	35	215

Pogłowie zwierząt w gminie w sztukach. - wg spisu rolnego 2002

Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Konie
Ogółem	W tym krowy	Ogółem	w tym lochy		
1820	1189	218	34	643	250*

* informacje własne

Osiągane plony ziemiopłodów są słabe do średnich. Wpływają na to słabsze gleby, a także gorsze warunki klimatyczne.

Około 50 gospodarstw prowadzi produkcję metodami ekologicznymi.

7. Kapitał społeczny i ludzki.

Działające na terenie wsi Słopnice organizacje są typowe dla społeczności wiejskich. Należą do nich zespoły artystyczne, Ochotnicze Straże Pożarne, Klub Sportowy „SOKÓŁ”, Koło Gospodyń Wiejskich.

Zespoły artystyczne. Bogactwem ziemi słopnickiej jest kultura ludowa reprezentowana m.in. przez Zespół Regionalny "SŁOPNICZANIE", Dziecięcy Zespół Regionalny „MALI SŁOPNICZANIE” oraz Strażacką Orkiestrę Dętą. Mieszkańcy nie zapominają o kultywowaniu tradycji swych przodków, czynią ją coraz piękniejszą, atrakcyjniejszą, wzbudzającą zainteresowanie. Kultywowane są tu również obrzędy ludowe nawiązujące do starych tradycji.

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „SŁOPNICZANIE” działa od ponad 29 lat. Zespół prezentuje folklor Górali Białych. Piosenki, tańce i melodie przedstawiane przez zespół są kontynuacją dawnych zwyczajów i obrzędów regionu Słopnic. Kierownikiem zespołu jest Pan Józef Wójtowicz. Zespół zdobył wiele nagród na przeglądach i festiwalach w kraju i za granicą.

Dziecięcy Zespół Regionalny „MALI SŁOPNICZANIE” działa przy Szkole Podstawowej nr 1 w Słopnicach od 8 lat. "Mali Słopniczanie" prezentują również folklor Górali Białych. Liczebność zespołu – 50 osób. Piosenki, tańce i melodie prezentowane przez zespół są kontynuacją dawnych zwyczajów i obrzędów słopnickich. Kierownictwo Zespołu: Pani Anna Szczecina, Pani Jadwiga Kwiatkowska-Sekuła, Pan Wincenty Curzydło. Zespół występował na różnych scenach w kraju i za granicą. Brał udział w przeglądach, konkursach powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich otrzymując liczne nagrody i wyróżnienia. Bierze czynny udział w uroczystościach na terenie gminy i powiatu. Zespół posiada **dziecięcą Kapelę**, która działa pod kierownictwem Pana Wincentego

Curzydło.

Strażacka Orkiestra Dęta „Wiolin” działa przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Słopnicach Dolnych od 1999 roku. Kapelmistrzem jest Pan Wincenty Curzydło, a kierownikiem Pan Jan Kaim. Orkiestra liczy 40 członków, w tym część to młodzież i dzieci szkolne. Orkiestra bierze czynny udział w imprezach gminnych, kościelnych oraz reprezentuje Słopnice na licznych przeglądach i festiwalach orkiestr dętych.

Wieś Słopnice posiada również swoich artystów i twórców ludowych:

- Ø Bolsęga Stanisław – wyroby z siana,
- Ø Bugajska Janina – haft krzyżykowy,
- Ø Kulpa Zofia – szydełkowanie,
- Ø Podgórna Izabela – rysunek,
- Ø *Smaga Monika – malarstwo olejne,*
- Ø Sołtys Waldemar – fotografia,
- Ø Śliwa Małgorzata – malarstwo,
- Ø Barbara Wardęga – malarstwo,
- Ø Ks. Wojcieszak Stanisław – malarstwo na szkle.

W Słopnicach funkcjonują dwie Ochotnicze Straże Pożarne: OSP w Słopnicach Dolnych i OSP w Słopnicach Górnych. Członkowie straży oprócz działalności ratowniczo-gaśniczej uczestniczą również w życiu kulturalnym parafii, wsi i gminy.

Życie sportowe skupia się wokół Klubu Sportowego „Sokół”, działającego od 14 lat i zrzeszającego blisko 80 zawodników. Od 1999 roku klub posiada boisko sportowe z odpowiednim zapleczem. Prezesem Klubu jest Pan Tomasz Kęska, trenerem Pan Andrzej Zalewski. KS Sokół prowadzi także zajęcia z dziećmi i młodzieżą w sekcji piłki nożnej. Kibicuje mu cała społeczność Słopnic, a na mecze przychodzi ok. 300 - 400 osób. KS „Sokół” obecnie gra w klasie „A” okręgu limanowskiego.

W Słopnicach funkcjonuje również Koło Gospodyń Wiejskich. Koło zajmuje się kultywowaniem tradycji i zwyczajów ludowych. Członkinie biorą czynny udział w Przeglądach organizowanych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim zajmując czołowe miejsca. Reprezentują Słopnice w strojach starodawnych kobiet słopnickich.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

Mocne strony:

- pracowitość, aktywność, przedsiębiorczość mieszkańców - rozumiane jako upór w dążeniu do celu, doprowadzanie rozpoczętych spraw do końca,
- zaangażowanie i dbałość mieszkańców o wizerunek własnej wsi, o estetykę budynków mieszkalnych i najbliższego otoczenia,
- duża religijność mieszkańców, dbałość o kulturę i tradycję,
- dodatni przyrost naturalny, znaczny odsetek młodych ludzi,
- środki finansowe mieszkańców z pracy za granicą, które mogą częściowo zostać wykorzystane na nowe inwestycje, czy otworzenie własnej działalności gospodarczej,
- ukształtowanie terenu korzystne dla turystyki i agroturystyki: piękny krajobraz i czyste środowisko naturalne, korzystne walory przyrodnicze i krajobrazowe, bliskość terenów leśnych, nieskażone przez przemysł środowisko naturalne, brak zakładów zanieczyszczających środowisko, bogactwo flory i fauny, obszar jest atrakcyjny dla turystów przez cały rok, we wszystkich porach roku, rozwinięta sieć ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych, miejsc widokowych,
- dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa, znaczna ilość dróg o nawierzchni bitumicznej,
- dobrze rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego (wraz z gimnazjum) z dobrym zapleczem sportowym,
- istniejący potencjał bazy kolonijnej w obiektach szkolnych, możliwy do wykorzystania w ramach zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie wakacji i ferii zimowych,
- warunki klimatyczno-glebowe dostosowane do hodowli bydła i owiec, możliwość prowadzenia rolnictwa ekologicznego,
- istnienie działek pod budownictwo jednorodzinne z dopuszczalną funkcją usługową,
- bliskie sąsiedztwo z miastem Limanowa.

Słabe strony:

- brak miejsc pracy w najbliższym rejonie, wysokie bezrobocie (zwłaszcza wśród kobiet),
- znaczna część mieszkańców (przede wszystkim mężczyzn) pracuje poza granicami powiatu, województwa i poza granicami kraju,
- zbyt mała ilość podmiotów gospodarczych dająca bezpośrednie zatrudnienie mieszkańcom, niska kreatywność mieszkańców wsi w podejmowaniu działalności gospodarczej, konserwatywność i niechęć mieszkańców do wprowadzania nowych pomysłów z powodu

obawy przed ryzykiem oraz braku wiary we własne możliwości dokonania istotnych zmian,

- słaba baza turystyczna, niewielka ilość miejsc noclegowych,
- niewystarczająca infrastruktura turystyczna związana z niektórymi formami turystyki aktywnej i specjalistycznej m. in. brak kąpielisk, basenów, brak szlaków konnych, wypożyczalni sprzętu itp., brak miejsca do czynnego uprawiania sportu, słabo rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna,
- słaba informacja turystyczna, słaba promocja atrakcji turystycznych, brak produktu turystycznego, w jasny i wyraźny sposób odróżniającego ten teren,
- brak naturalnych zbiorników wodnych,
- odwlekanie w czasie budowy wyciągu narciarskiego „Mogielica”,
- brak oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej, niewystarczająca infrastruktura i usługi komunalne w zakresie ochrony środowiska,
- niezagospodarowane estetycznie centrum wsi,
- stosunkowo biedne gospodarstwa rolne, niekorzystna struktura agrarna, słabe gleby, wadliwy rozłóg ziemi użytkowanej rolniczo,
- brak form integracji w rolnictwie (grupy producenckie i inne), niechęć mieszkańców do wspólnego działania – inne gospodarstwa rolne postrzegane są raczej jako konkurencja, niż szansa dla poprawy własnej sytuacji dzięki realizacji wspólnych przedsięwzięć,
- niekorzystna struktura wiekowa osób zawodowo czynnych w rolnictwie (postawy pasywne, apatyczne, z brakiem wizji rozwojowej).

Szanse:

- praca za granicą jako czynnik zmiany mentalności mieszkańców – czerpanie dobrych wzorów w zakresie estetyki i czystości gospodarstw, dbałości o środowisko przyrodnicze,
- rozwój przedsiębiorczości rolniczej i pozarolniczej, podejmowanie alternatywnych przedsięwzięć w gospodarstwach rolniczych,
- rozwój turystyki, agroturystyki i innych form wypoczynku, rozwój turystyki zimowej (po wybudowaniu wyciągu narciarskiego „Mogielica”),
- poprawa infrastruktury sanitarnej wsi,
- produkcja żywności ekologicznej, dogodne warunki na tworzenie gospodarstw agroturystycznych,
- możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej na rozwój obszarów wiejskich przez rolników i jednostki organizacyjne, rozwój infrastruktury sanitarnej przy udziale środków z UE,
- dopłaty do gospodarstw rolnych – płatności obszarowe, „płatności górskie”, dopłaty do

gospodarstw ekologicznych i inne,

- postępująca zmiana stylu życia Polaków w kierunku aktywnego wypoczynku oraz konsumpcji zdrowej żywności, coraz większa zamożność społeczeństwa polskiego – szansa dla turystyki jak i rolnictwa.

Zagrożenia:

- odwlekanie w czasie budowy wyciągu narciarskiego „Mogielica”,
- brak środków finansowych na budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej,
- wyjazdy znacznej części mieszkańców (głównie mężczyzn) w poszukiwaniu pracy poza granice kraju – osłabienie więzi rodzinnych,
- konkurencyjność produktów rolniczych importowanych z krajów UE,
- orientacja rolnictwa na produkcję – rolnicy postrzegają siebie jako producentów, a nie jako przedsiębiorców, brak postępu w zakresie pozytywnego sposobu myślenia rolników i mieszkańców wsi oraz w zmianie ich postaw,
- wykupywanie gruntów pod działki rekreacyjne (mieszkalne) przez przyjezdnych – ograniczenie rynku zbytu, niekorzystne zjawiska związane z większą liczbą osób (pogorszenie stanu środowiska, większa ilość śmieci, większa ilość ścieków).

IV. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy.

Lp.	Nazwa	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji
1	Budowa oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji sanitarnej	Ochrona środowiska naturalnego, a przede wszystkim ochrona czystości wód powierzchniowych.	Oczyszczanie ścieków komunalnych pochodzących z terenu miejscowości Słopnice	2010 rok – 2.650.000 zł 2011 rok – 2.050.000 zł 2012 rok – 2.000.000 zł 2014 rok – 2.000.000 zł 2015 rok – 2.000.000 zł
2	Budowa gminnego kompleksu sportowego	Stworzenie możliwości aktywnego spędzania czasu dla mieszkańców miejscowości	Kompleks przeznaczony dla Klubu Sportowego „Sokół”	2010 rok – 1.100.000 zł
3	Rozbudowa Szkoły Podstawowej Nr 1	Zapewnienie opieki dzieciom przedszkolnym	Utworzenie przedszkola przy Szkole Podstawowej	2008 rok – 60.000 zł 2009 rok – 1.500.000 zł 2010 rok – 1.800.000 zł 2011 rok – 940.000 zł
4	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 4	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej w Słopnicach.	Prowadzenie lekcji wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 4.	2008 rok – 55.000 zł 2009 rok – 700.000 zł 2010 rok – 745.000 zł

5	Budowa wodociągu gminnego	Zapewnienie dostaw wody pitnej dla mieszkańców Słopnic	Dostarczanie wody pitnej dla mieszkańców Słopnic	2009 rok – 800.000 zł
				2010 rok – 100.000 zł
6	Remont i przebudowa dróg gminnych	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg.	Transport kołowy i ruch piesz.	2009 rok – 500.000 zł
				2010 rok – 250.000 zł
				2011 rok – 250.000 zł
				2012 rok – 500.000 zł
				2013 rok – 500.000 zł
7	Remont i przebudowa dróg wewnętrznych (osiedlowych)	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg.	Transport kołowy i ruch piesz.	2009 rok – 500.000 zł
				2010 rok – 250.000 zł
				2011 rok – 250.000 zł
				2012 rok – 500.000 zł
				2013 rok – 500.000 zł